

“**M**et mij... Ja, ik zit nu in de trein bij Ede... Ben over drie kwartier thuis ... Nee, ik heb geen boodschappen gedaan ... Haal jij even of zal ik langs de Albert Heijn lopen? Want daar kom ik toch langs op weg naar huis en dan neem ik gelijk wat pasta mee, want we hebben volgens mij nog wat gehakt in de vriezer.”

“Ja, dat begrijp ik. Jeetje. Dat meen je niet. Kunnen wij wat van je overnemen? ... Dit kost veel energie, je moet hier van bijkomen ... Nou, is dat dan niet iets? ... Ga dat nou niet doen. Kan ik wat doen? Zinnen uittypen of ... Hou je haaks. Pas goed op jezelf... Het is niet veel, maar het kost emotioneel veel ... Nee, precies. Dat bedoel ik ... Ontspan je wel. Je moet je ook niet helemaal afsluiten ... Mww ... Nee ... Ja ... Doe ... Oké ... Succes morgen, met al je scenario's.”

Iedereen kan zich thuis voelen door mobiel met een vriendin of een andere dierbaar persoon te praten. Of door zijn favoriete bandje op een iPod te beluisteren. Iedereen heeft wel eens meegemaakt dat iemand zijn woede of verdriet schaamteloos publiekelijk deelde. Je kunt je er ongemakkelijk door voelen of het storend vinden, of het kan juist mededogen of herkenning oproepen. Hierdoor kunnen normen aan thuis gekoppeld worden: wat hoort en wat hoort niet, wat wordt als veraf gezien en wat als dichtbij? Gezien het persoonlijke karakter van je 'thuis' voelen, is het niet makkelijk om samen sociale regels af te spreken die leiden tot een collectief thuisgevoel waarbij iedereen zich prettig voelt.

Iedereen kent het: 'je ergens thuis voelen'. Warmte, betrokkenheid, geborgenheid, herkenning en veiligheid zijn woorden die te binnen schieten. Thuis wordt al gauw gekoppeld aan de huiselijke sfeer, maar daarmee doe je het tekort. Thuis is van symbolische waarde, want in principe kun je overal een thuis creëren en kun je alles als thuis benoemen. En dat maakt thuis tegelijkertijd een ongrijpbaar en persoonlijk fenomeen. Als we de socioloog W.I. Thomas moeten geloven: "When people define situations as real they become real in their consequences." Een 'thuis' zal met andere woorden ontstaan, zodra iemand het als zodanig opvat.

In dit nummer gaat AGORA in op de ruimtelijke en sociale dimensies van thuis zijn. De relatie tussen thuis en ruimte is min of meer evident, want gevoelens van thuis en niet-thuis zijn zijn plaatsgebonden. Thuis is ruimtelijk gezien een plek waar mensen zich sociaal, psychologisch en emotioneel sterk aan verbonden voelen, of dat nu een private, parochiale of publieke plek is. Zo kan een groep skaters zich thuis voelen op een specifieke plek in de stad. Vaak heeft die ruimte niet alleen een intrinsieke waarde om lekker te boarden, maar is het ook een ontmoetingplek waar gelijkgestemden van alles uitwisselen. Er worden bijvoorbeeld verhalen, geintjes en frustraties gedeeld. Je thuis voelen is in die zin afhankelijk van de aanwezige sociale en ruimtelijke krachten.

In het variagedeelte van deze AGORA zijn drie artikelen te vinden met uiteenlopende onderwerpen. Gert de Roo stelt regio-specifieke kansen en ontwikkelingen tegenover de klassieke planologie en economie. Lila-planologie is voor de Noord-Nederlandse regio het door hem voorgestelde alternatief op rood en groen, die de planologie traditioneel kleuren. Yvonne Rijpers beschrijft hoe in Antwerpen allerlei culturele projecten worden opgezet om de bevolking en bezoekers in aanraking te laten komen met literatuur. Tot slot schrijft Sierdjan Koster aan de hand van zijn promotieonderzoek over het beeld dat van nieuwe ondernemers bestaat en het Nederlandse beleid dat zich daar op richt.

Foto omslag: Rob Harrison.

Foto Thomas Boelaars.

